

2. Кузин В. С. Основы обучения музыкальному искусству в школе: пособие для учителей. 2-е изд., доп. и перераб. / В.С. Кузин. – М.: Просвещение, 1999. – 234 с.
3. Методика організації проектно-технологічної діяльності учнів на уроках обслуговуючої праці / під ред. О.М Коберника. – Науковий світ, 2005. – 92 с.
4. Педагогика и психология высшей школы: учеб. пособие / под ред. М. В. Буланова-Топоркова. – Ростов-н/Д.: Феникс, 2002. – 660 с.
5. Ростовцев Н. Н. Развитие творческих способностей на занятиях музыкой / Н. Н. Ростовцев, А. В. Терентьев. – М.: Просвещение, 1987. – 176 с.
6. Слостенин В. А. Педагогика : учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В. А. Слостенин, И. Ф. Исаев, Е. Н. Шиянов / под ред. В. А. Слостенина. – Москва : Академия, 2002. – 576 с.

Гриненко С.М.,

викладач кафедри музичного мистецтва
ВП «Миколаївська філія Київського
національного університету культури і
мистецтв», старший викладач циклової комісії
народного інструментального мистецтва
Миколаївського фахового коледжу культури і
мистецтв, м. Миколаїв

ІНТЕРПРЕТАЦІЙНО-ВИКОНАВСЬКІ ВИМІРИ ТВОРЧОСТІ КОЛЕКТИВУ «CLASSIC GUITAR»

Гітара є інструментом, який можна широко використовувати у виконавській практиці у сольному, ансамблевому та оркестровому звучанні.

Сфера камерно-ансамблевого музикування за участю гітари залишається мало вивченою. Самобутнім явищем є суто гітарні колективи, які дозволяють створити цікаві фонічні поєднання.

В українському мистецькому просторі наразі існує лише декілька гітарних ансамблів. Освітні осередки, при яких виникли подібні колективи, знаходяться у Києві, Миколаєві та Харкові. Поява однорідних гітарних складів в українському мистецькому просторі ініціювалась, виходячи з двох завдань. Одне з них було навчальним, адже чимало гітарних колективів виникло завдяки ансамблевій практиці в закладах освіти мистецького спрямування. Інша ж причина створення гітарних ансамблів була обумовлена намаганням інтегруватися в європейський культурно-мистецький простір. Адже з початку ХХ століття в Європі вже функціонували гітарні дуети, тріо та квартети, що займали стійку нішу в гітарному мистецтві сучасності.

Ансамбль «Classic Guitar» було створено у 1995 році у Миколаївському коледжі культури і мистецтв (м. Миколаїв, Україна) Вікторією Сологуб, яка і дотепер є художнім керівником колективу.

Колектив «Classic Guitar» представлений у декількох версіях виконавського складу – як квартети, тріо, дуети, молодіжний гітарний камерний оркестр. Водночас мінливість складу колективу, принцип взаємозаміни та комбінування учасників не впливає на рівень виконавської майстерності. Вихідними естетичними принципами колективу є відтворення традицій різних національних шкіл гри на класичній гітарі, які водночас втілюються в індивідуальний стиль колективу. Доцільним буде визначити виміри інтерпретаційно-виконавської діяльності колективу.

Проблема інтерпретації творів є однією з нагальних у сучасному музикознавстві. Інтерпретація, як вказує В. Москаленко, може здобувати різних форм. Існують такі типи інтерпретації, як: музикознавча, режисерська, виконавська, слухацька, технологічна, редакторська та композиторська. Також В. Москаленко відносить до різновидів музичної інтерпретації виконавське перекладення.

Коли мова йде про музику доби бароко, яка наново переосмислюється з огляду на поширення руху історично інформованого виконавства, задача її вірного відтворення постає ще більш гостро.

Учасники миколаївського колективу «Classic Guitar» обирають широкий спектр творів. Програми концертів колективу, як правило, спрямовані на відтворення музичної стилістики певної епохи та мають тематичну єдність. Зокрема репертуар колективу включає скрипкові та лютневі опуси доби бароко. Серед них можна згадати ряд творів, написаних для лютні чи віуели, які були перекладені на аранжовані учасниками колективу, це «Три річеркари для лютні» Франческо Канова да Мілано, сюїта «24 потрійних «мікроцикли» Вінченцо Галілея, «Дві павани для лютні» Луїс де Мілан, «Три чотириголосних мотети» Якоба Аркадельта у перекладі для віуели Мігеля де Фуенльяна, «Три поліфонічні фантазії для лютні» Валентина Грефф Бакфарка, «Два польські танці для лютні–віланели» Войцеха Длугорая. Перекладення скрипкових творів таких композиторів, як Д. Скарлатті, Й.С. Бах, Г.Ф. Телеман, Г. Перселл також виконуються колективом. Головним завданням постає вірне відтворення стилістики доби бароко, що проявляється у специфіці звуковидобування, застосуванні потрібних штрихів, артикулюванні тощо.

Прагнення до художньо-естетичної та стильової правдоподібності зумовлює й радикальну зміну аплікатури та атаки звуку. В інтерпретації «Classic Guitar» використовуються засоби, характерні для стилю бароко та специфіки лютні. Зокрема виконавцями використовується наступний тип мелізматики: довга трель на різних струнах, нахшлаг, аччакатура, комбінація апподжіатури і мордента, комбінація апподжіатури і трелі, доппельшлаг та шлефер.

Велику частину репертуару колективу становлять твори доби романтизму, що перекладені для гітарного складу. Це шедеври композиторів, що відносяться до різних національних шкіл. Й. Штраус «Полька піцикато» у перекладі для гітарного оркестру, Й. Штраус Полька «Трік-трак» та М. Лисенко «Сюїта на теми українських пісень» - для квартету гітар, А. Лядов «Музична табакерка» - для тріо гітар, тощо. Виконавська редакція та інтерпретація цих творів побудована на складних гітарних прийомах гри (піцикато, сордаменто, натуральні, штучні флажолети та інші), які зазнали змін у

техніці виконавства, що обумовлено прагненням колективу «Classic Guitar» максимально наблизитися до звучання оригіналу та авторського задуму.

Інший тип виконавських прийомів колектив демонструє при зверненні до «репертуарної класики» - гітарних творів іспанських та латиноамериканських композиторів (Х. Родріго, Х. Туріні, Ф. Морено-Торроби, Р. Діенса, М. Кастельнуово-Тедеско, М. Понсе, Е. Гранадоса, І. Альбеніса, М. де Фальї). Виконання даних творів дозволяє передати не логічну виваженість та певну внутрішню стриманість, притаманну бароковим опусам, а розкрити потенціал гітарного складу у всій повноті емоційних відтінків та пристрастності, що притаманна іспанській музиці.

Без застосування прийомів гри, що притаманні для конкретного музичного напрямку чи епохи, неможливо досягнути вірної подачі музично-інтонаційної моделі. В. Москаленко, визначаючи даний феномен, відмічає, що для його відтворення важливим є не лише аналітичне осмислення твору, а й наявність рухової та м'язової пам'яті.

Саме тому інтерпретаційна діяльність стосовно гітарного репертуару потребує вірного розуміння кореляції між часом написання твору та тими технічними можливостями, які були притаманні інструменту в конкретно-історичний період. Це й тривалість звуку, й гучність, і артикуляційні характеристики.

Учасники колективу дотримуються принципу відповідності між специфікою репертуару, формою та засобами його презентації. Твори українських композиторів не лише входять до репертуару колективу, але й нерідко створюються задля нього, в тому числі й присвячуються йому. Це твори В. Антонюка «Festive Dance», В. Коршунова «Осінь», Л. Пантелеймонова «Вітер Кордови», «Вальс часів війни», «Фантазія». Також виконавці грають твори Е. Йорка «SPIN», «Quiccan», Д. Павловича «Shahrazad Dancing», С. Слоніського «Марш Бармалея».

До репертуару колективу потрапляють популярні естрадні та джазові композиції, які аранжовані учасниками колективу для гітарного ансамблю: «Ранок карнавалу» Л. Бонфи з кінофільму «Чорний Орфей», попури на теми гурту «Metallica», композиція «Обійми» С. Вакарчука, творчо переосмислена у стилістику фламенко, «Техно» Ю. Кіндле, Мелодія з кінофільму «Список Шиндлера» Дж. Вільямса, «Мінорний свінг» Д. Рейнхардта, «Malaguena Salerosa» Е. Лекуони та ін. Даний тип програми припускає можливість застосування певних елементів шоу, наприклад: гра із зав'язаними очима твору Кватромано «Венесуельський вальс», гра на одній гітарі вчотирьох «Астурія» І. Альбеніса. Ці віртуозні найпопулярніші твори, зазвичай виконуються на біс.

Учасники колективу у своїй діяльності поєднують різні типи інтерпретації, не лише суто виконавську, а й здійснюють виконавське перекладення, результатом якого постають зроблені гітаристами аранжування. Виконуючи дану частину репертуару учасники ансамблю мають більшу свободу у питанні творчої інтерпретації музичного матеріалу. Внаслідок цього нерідко вони застосовують такі колористичні, специфічні гітарні прийоми гри, як тепмінг (удар по струнах), гольпе (удар по деці), скретч на струні (звук, що імітує затирання діджеєм платівки) та ряд інших.

Зважаючи на те, що мова йде саме про ансамблеву гру, доречно підкреслити її роль у творчому становленні гітаристів, кожен з яких є професіоналом своєї справи, адже виробляється низка навичок, що допомагають і в сольному виконавстві.

Список використаних джерел:

1. Арнонкур Н. Музыка бароко: шлях до нового розуміння. Москва: Пальміра, 2019. 247 с.
2. Дроздова О. О. Творча складова технології гітарного виконавського мистецтва: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. Одеса, 2020. 190 с.
3. Кравченко А. І. Семіологія камерно-інструментального мистецтва України кінця ХХ – початку ХХІ століть: дис... докт. мистецтвознавства: 26.00.01; Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. 428 с.
4. Михайленко М. П. Теоретичні основи формування виконавської майстерності гітариста : автореф. дис. ... канд. мистецтвознав.: 17.00.03; Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2011. 18 с.
5. Москаленко В. Лекції з музичної інтерпретації. навчальний посібник. Київ, 2013. 134 с.
6. Петропавловский А. А. Гитара в камерном ансамбле: автореф. дис.....канд. искусствоведения: 17.00.02. Нижегород. гос. акад. им. М. И. Глинки. Нижний Новгород, 2006. 21 с.
7. Романенко А. Р. Музичний конкурс як соціокультурний феномен у формуванні професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*. 2016. № 1. С. 126-129.

Сологуб В.Д.,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В КЛАСІ ГІТАРИ

Сучасна педагогіка знаходиться на шляху значних трансформацій. ХХІ століття, з його високим рівнем технологічного розвитку, створило умови для проведення значної кількості заходів у онлайн-форматі. Наявність такої можливості не означала необхідності у здійсненні навчання виключно у цій дистанційній формі. Проте, виклики, що постали перед людством, в умовах пандемії COVID-19, спричинили зміну вектору освітнього процесу, актуалізувавши впровадження дистанційних форм в усіх галузях. Опанування теоретичних знань є більш простим завданням, натомість набуття практичних навичок потребує особливої уваги та системного підходу. За умови впровадження карантинних заходів, спрямованих на зменшення поширення пандемії